

”Nazi-gaven” fra Slottet

Kan det være Nome-vann med Lifjell i bakgrunnen? Hvem vet, men ”Sommer i Telemark” er ihvertfall tittelen på det kjempemessige landskapsmaleriet som i NS-medlemmer i Telemark ga til sin fører Vidkun Quisling i 1942. Maleriet som er laget av Skiens-maleren Johan Bechen har ligget på loftet på Slottet siden krigen. Nå befinner det seg på fylkeskulturetaten. Alf-hild Skaardal (bildet) er svært interessert i opplysninger som kan kaste lys over den historiske gaven. (Foto:Reidar Peersen)

SIDE 3

Vadmon 23/1-92

101201

"Nazigaven" fra Slottet på plass i Fylkeshuset

KARI GISHOLT

"Nazigaven" fra Slottet er nå i hus på kulturetaten på Fylkeshuset. - Maleriet er større enn vi trodde, men slett ikke noe dårlig landskapsmaleri, mener Alfild Skaardal som nå må jakte på en stor nok vegg til "king size" bildet som er tre meter langt og en meter og søtti høyt.

Maleriet som bærer tittelen "Sommer i Telemark" og er malt av Skiens-maleren Johan Bechen ble gitt i gave fra NS-medlemmer i Telemark til "vår fører", Vidkun Quisling den 22. mai 1942 står det opplyst på baksiden av bildet.

VET LITE

- Mer vet vi ikke om bildet, f.eks. om hvor det kan ha hengt, om det ble malt spesielt til Quisling, i hvilken anledning det ble forært o.s.v. Vi er derfor svært interessert i opplysninger om dette historiske bildet, sier Alfild Skaardal som ikke har noen motforestillinger til "nazibildet" som ble funnet på loftet på Slottet under restaureringen som pågår der.

NAZI-BAKGRUNN

- Vi har et helt upersonlig forhold til NS tilknytningen all den tid det dreier seg om et uskyldig landskap, trolig fra midt-Telemark. Det kan være Nome-vann med Liffjell vi skimter i bakgrunnen. I alle fall finnes det ingen nazi-symboler i motivet. Da hadde det naturligvis stilt seg helt anderledes, sier kulturkonsulenten som mener at maleriet er av historisk interesse på grunn av den spesielle bakgrunnen.

PÅ TSS?

Det store spørsmål nå er hvor

SOMMER I TELEMARK: Slik ser det ut, Johan Bechen maleriet "Sommer i Telemark" som NS-medlemmer i Telemark i sin tid ga i gave til sin fører, Vidkun Quisling. Ikke noe dårlig maleri, men stort, mener Alfild Skaardal på kulturetaten. "King-size" bildet har vært lagret på Slottet siden krigen. (Foto: Reidar Peersen)

det skal henge. En mulighet er veggene utenfor TSS-kantinen i administrasjonsbygget. Det bur-

de være stor nok, men finnes det andre fylkeskommunale vegger som "skriker" etter det store ma-

leriet er det bare å slå på tråden til Alfild Skaardal som også kan kontaktes dersom man sitter med

opplysninger om bildet og bakgrunnen for gave-overrekkelsen i 1942.

- Her ble det malt!

Her satt Johan Bechen og malte bildet som NS-medlemmene i Telemark ga til sin fører Vidkun Quisling i 1942. Eigil Lillefjære husker godt at han så maleren sitte i veikanten med

skisseblokken sin. Stedet er Ulefossveien, ikke så langt fra Brekkatoppen med utsyn over Skotfoss og Norsjø. Mange Skiensfolk vil huske området som et populært utfartssted med

hoppbakker og skirenn og varmestua den Røde Kro. (Foto: Frank Chr. Kvisgaard).

HER: - I veikanten her satt Johan Bechen og laget sine skisser, sier Eigil Lillefjære. Til høyre på bildet ser vi området som Bechen malte. I bakgrunnen til venstre ligger Brekkatoppen og veien til Åfoas. (Foto: Frank Chr. Kvisgaard).

Så Bechen malte bildet

- Akkurat her ble maleriet som har ligget på Slottet malt, forteller Eigil Lillefjære som husker at maleren Johan Bechen satt i veikanten på Ulefossveien, like ved Røde Kro

som lå ved et av Skiens mest populære utfartssteder i mange år. Utsynet er mot Skotfoss og det er Norsjø du ser i bakgrunnen på maleriet. Idag skjules vannet av trær. Ellers

er det akkurat som dengang Bechen malte det, sier Lillefjære som reagerte spontant da han så oppslaget i avisen.

KARI GISHOLT

72-åringen husker godt Bechen som ofte kom akkurat hit for å ta skisser. Han syklet. På sykkel hadde han en kasse med spalter som han skjøv skissene inn i, forteller Lillefjære som dengang var 14-15 år.

RUNDT 1935

- Jeg hadde en fiskerute dengang og travet mye etter veiene i distriktet. Vi guttunger la selvfølgelig merke til en maler, ble jo

nysgjerrig på hva han drev med. Om vi snakket til ham husker jeg ikke. Vi hadde nok respekt, men jeg så ham flere ganger, minnes Lillefjære som tror at det må ha vært i årene 1934-35. Senere enn 1936 kan det ikke ha vært for da hadde han sluttet med fiskeruten sin.

FLOTT SKIBAKKE

Dengang var Ulefossveien grusvei. I veikanten var det nærmest skog, eller kratt slik som Bechen har malt det på bildet. Mange

Skiens-folk vet helt sikkert hvor det er for helt opp til i 60-årene var stedet et populært utfartsted, særlig vinterstid.

- Folk sto på ski i bakkene. Det ble arrangert både ski og hopprenn og skolene la sine turer hit, forteller Lillefjære som er oppvokst på Geiteryggen. Titt og ofte stakk han innom Røde Kro for å kjøpe seg en sårt tiltrengt røyk etter dagens langtur med silda i kjerren som han dro etter seg oppover bakkene. 150 kilo kunne det dreie seg om.

HVORFOR GAVE?

Også andre enn Eigil Lillefjære ringte Varden igår for å fortelle at de gjenkjente landskapet i Johan Bechen-maleriet som ble gitt av NS-medlemmer til Vidkun Quisling den 22. mai 1942, men ennå har ingen meldt seg med informasjon om selve gave-overrekelsen. Også det hadde vært interessante opplysninger om den historiske gaven fra Slottet.

SNAKKET MED BECHEN

Også Harry Reiersen (78) kan

fortelle hvor Johan Bechen sto og malte sitt bilde - utenfor et bevertningssted som het Røde Kro. - Jeg kom sykklende forbi når han sto og malte. Jeg var ivrig amatør-maler selv, og stoppet og snakket med ham, forteller Reiersen.

Han kjente øyeblikkelig igjen bildet og utsikten når han så det avfotografert i Varden. Det er utover Steinsruddalen, med Norsjø i bakgrunnen. Det er riktignok mye som er endret, men det er ingen tvil om hvor det er.